

da zvé, kaj v pismu stoji, veliko časa in morebiti še kaj dražega denarca potratiti.

Če pa vse to ni enakopravnost, kaj pa vendar je? Povejte mi, ali to: da smemo na domači zemlji

- a) dihati in kihati,
- b) gledati in mižati,
- c) hoditi, se voziti,
- d) govoriti, se jeziti,
- e) molčati in spati,
- f) orati in sejati,
- g) vlačiti in vlatiti,
- h) kupčevati in plačevati,
- i) živeti, terpeti in umreti?

Je li to ravnopravnost! Ako je, jo že davnej, od nekdanj vživamo; toda prosimo vas, še to nam vzemite, da se vsedete na naše sedeže in poskusite, ako vam bode ljubi kruhek, ki vam toliko diši, rasel na drevesu.

V pravdi o enakopravnosti vseh narodov se nam zdí, da se ne razumemo o tem, kaj je narodnost. Mi si mislimo, kar nam pové že sama beseda in nič ne prikrivamo; nemškutarjem pa je ta beseda ali le beseda brez pomena ali nam nočejo razodeti zaumena, ki ga strinjajo z njo. Nam je narodnost zlasti uno, kar smo navédli od št. 1—3; protivniki naši pa uno od a—h menda štejejo k narodnosti. Preden se dalje pravdamo o pravici, se moramo o njenem zaumenu porazumeti. Ker smo mi povedali, kaj zlasti k narodnosti štejejo, bi radi slišali in zvedili, kaj nemškutarji mislijo s to besedo?

Odgovorite nam na drobno!

(Dal. prih.)

Jugoslavensko časništvo.

„Obče poslovne novine“, ki so se v hervaškem jeziku in mesečnih zvezkih tiskale dosihmal v Zagrebu in jih s sodelovanjem mnogih razbornih in praktičnih mož izdaja gosp. Abel Lukšić, tergovec in posestnik karlovški, se bojo mesca rujna začele tiskati v Karlovcu v lastni, čisto novi tiskarnici gosp. izdatelja in bodo izhajale vsako saboto. Radostni smo opazili, kako lepo napreduje ta časnik, obsegajoč vse razdelke narodnega gospodarstva, na polji domačem, ki je dosihmal še celó premalo obdelovano bilo, in kako marljivo je tudi poslednji čas v tem, da nam donáša mnogoverstne mične slike (podobe). Tako nam je prinesel zvezek mesca junija „Svilarstvo u Lombardii in Benedkah“ s 5 podobami, med katerimi vidimo veliko svilarsko motavnico (filando) v Montebellu-nu, poslednji zvezek pa podobo prihodnjega železničnega mosta čez Savo blizo Zagreba v ličnem in bojadisanem lesorezu. — Tolika marljivost izdatelja je vredna obilne podpore tudi od strani Slovencev in to je toliko lože, ker je cena zanimivega časnika celó nizka.

— „Karlovački Vestnik“ je ta mesec nehal izhajati.

Muzične novine.

Pridni založnik srbskih knjig v Novem Sadu (Neu-Satz), gospod Hinc je ravnokar izdal dve popotnici za klavir od Fr. Kellner-a, kapelnika k. k. gr. batalijona pešcev; ena se zove: „Serbischer National-Congress-Marsch“, druga „Csernovics Annexions-Marsch“ po srbskih narodnih pesmah, — obe ste prav mične in priporočila vredne; posebno pa priporočamo prvo, ki je zložena po tisti srbski narodni pesmi, ki se sedaj tudi krog in krog po Hervaškem nadušeno prepeva. Nadjamo se, da bo popotnico to igrala kmali tudi naša vojaška muzika in da bo ta pesem kmali se popevala tudi pri nas.

Vprašanje in prošnja.

Iz prijateljskih rok je prejelo vredništvo „Novic“ sledeče verstice:

„Silna potreba je, da se v dobrem slovenskem jeziku in kolikor mogoče po domače bukve v roke dajo vsem onim, kateri bi radi gospóskam prošnje, tožbe, pogodbe, plačilne liste ali kvitance, in kar je enakih pisem v domačem jeziku pisali. Pa pri tem se mora reči, da naj se naredí kaj celega in stalnega, kolikor je mogoče, kaj večega, ne pa le kakošna trohica, tedaj recimo na primer saj kakih 12 do 15 pól srednjega natisa. Ker pa je unidan nekaj takega rečeno bilo v „Novicah“, in ker sta tudi v Ljubljani dva izučena pravnika namenila zložiti tako knjigo, bi rada vedila: ali se je morebiti že kje drugod kak domorodec tega dela lotil, da bi opustila mi dva svoj namen, ali pa se dela lotila, če še nikjer nič ne dela? Konkurencija v takem delcu bi menda ne bila nikomur v prid. Prosiva tedaj, kdor kaj takega že piše, naj oznani kmali to po „Novicah“.

Ker je vredništvu znano, da gosp. C. na D. in gosp. dr. R. v G. sta očitno sprožila to potrebo, zna tedaj biti, da sta se dela že tudi lotila ali da želita pripomoči k temu. Prav bi tedaj bilo, da bi se dogovorili v tej stvari in jo dognali kmali do konca. Knjige s takimi formulari res živo potrebujemo in prodajala se bo lahko, ako bo osnovana po djanskih potrebah (praktično) in v gladkem jeziku ter se gleda na to, da se ustanovijo tehnični izrazi po terminologiji, ki je bila leta 1853 izdana, ako ni pozneje kak bolji izraz obveljal.

Dopisi.

Na Dunaji. (Življenje deržavnih poslancov na Dunaji. Spisal V. Zarnik). (Dalje). Kakor Nace le v svilnozametovih čevljah v salonu postopa in se vsem okolišinam prileci zna, tako je Avgust od nog do glave mož iz enega lesa; on je terden značaj; pri njemu ni nič na pol; on sam en princip reprezentira; on je mož, kakor si ga jez mislim; bil je vedno moj ideal. On, če kaj terdi, tudi do zobca dokaže, postavimo, da nam Slovencom za najnavadniše izraze besedi manjka, kar si Avgust, na priliko, tako-le misli: Če pri nas kdo k čevljarju pride, da si čevlje umiriti dá, mora kar s perstom na nogo kazati; pri tem se pa čevljar zmoti, za nožec prime in mu hoče kurje očesa obrezovati! Za dokaz, da je naš jezik tako reven, je tudi unidan moj celi spis prestavljen iz „Novic“ v „Preši“ ponatisnil. *) Pa za kaj še posebno Avgusta revščina našega bornega jezika skerbí, je to-le: Avgust nima nikoli navade, govorov pri volitvah ali v zborih deržati, on le svojim vernim (naročnikom), katerih šteje 29.000, kakor v pastirskih listih svoje misli razodeva. Zdaj pa si misli, lože bilo pri slovenskih barbarih v deržavni zbor se pritezati, kakor pri preomikanih Dunajčanih. Misli in misli, kako bi bilo mogoče v takem revnem jeziku zanimivi svoj pastirski list napisati. Pa obljubim ti, Avgust, še bolj zanimivega Ti ga hočem narediti, kakor je bil Tvoj na verne

*) Treba se mi zdí, častitim bravcom „Novic“ v tej zadevi nekaj pojasniti, ker vem, da jih je veliko tisti večerni „Press-ni“ list pod naslovom „Slovenische Anschauungen“ prebiralo. Avgust ga je v „Presse“ vzel zavolj dunajskih filistrov, ker smejali so se vsi in še najbolj stékli centralisti so bili z dr. Hein-om in Nacetom zadovoljni. Ob 3. uri popoldne se je list izdal in ob 6. že jez sam nisem nobenega iztisa več dobil; tako hitro so bili vsi pokupljeni; v vseh kavarnah so jih ta dan več mogli nakupiti. Na „Prešni“ dostavek pa jez Avgustu le-to odgovorim: „Dem Presse-Lappen gfallt nur a deutsche Kappen.“ — Prevodilo je ta moj sostavek mnogo političnih časnikov, kakor: česki „Narodni Listy“ in „Pozor“; poljski: „Czas“ v Krakovi, „Przeгляд“ in „Głos“ v Lvovu, madjarski „Pesti Naplo“ v Peštu, zagrebačke „Narodne Novine“. dunajski „Vaterland“ in še drugi.

v dunajskem predmestju „Landstrasse“; po vsaki ceni Ti moreš postati enkrat naš poslanec, kajti kje si čemo bolj imenitnega in ljubeznjivega protektorja poiskati, kakor si Ti, ki nam vsaki dan ponujaš: „Gleiches Recht für Alles“? Ker sem Avgusta že davno od vseh strani preštudiral in preduhal, vem tudi, kakošno milost bi si on sprosil, ko bi mu jih Bog na zbiranje dal. Oči bi pobožno k nebesom povzdignil in molil bi: „Dopusti, ljubi Stvarnik, da pokončam na prečudno vižo ta prederzni češki narod, kterege na pravo pot pripeljati si že dalj časa prizadevam, kakor Noe pred vesoljnim potopom, v strašen izgled Slovencev, katerim še nekoliko časa prizanašam. Naj bi se na Českem terna naredila in divjih kobilic aligatorske velikosti naj bi na milijone deževalo, da bi vse Čeha s hišami vred požerle!“ In ako bi Bog mu to dovolil, bi se Avgust vzdignil v svojem angeljskem gradu „med strojarji“ (tako „unter den Weissgärbern“ se imenuje dunajsko predmestje, kjer on z vso svojo hierarhijo stanuje); popotval bi čez Moravo proti češki deželi. V moravski Tribavi bi si opočil in pri Nacetu žejo ugasil. Nace, ki Riegerja, kakor je zagotovil, kakor zgubljenega sina ljubi, temnega Avgusta skerbno poprašuje, kam da gré in kaj da misli? Ko pa strašno novico zvé, ga milo prosi, naj prizanese, ako bi bilo le 100 pravičnih, ker saj dr. Krasa (nekdaj vrednik praškega „Časa“, ki pa v državnem zboru z levico gode), je gotovo pravičen? Temno Avgust odmaja. Ko bi bilo 500 pravičnih? Tudi ne! Ko bi bilo 1000 pravičnih? Ne! zagermi Avgust, če tudi bi bili vsi Čehi — dvakrat pravični!“ Vzdigne se in do večera prikoraka na mejo češke dežele. — Poprej reši ondi še 4 ptuje preroke (nemške časnike: Tagesbote, Bohemia, Prager Morgenpost in pa Prager Zeitung), potem povzdigne svoje svete oči proti nebesam; vse se zatemni, vriš in piš vstane, čudna ploha se vlije, vsa češka dežela čudnih živali mergolj in drugi dan Čehov — več ni!! Potem bi se najvišja gora odperla in toliko časa ognjeno lavo bljuvala, da bi bilo čez in čez vse napolajeno ž njo in za vekomaj bi na 10 milj krog in krog se vsakemu naročniku še „Preša“ v roki spepelila! Le en sam mož bi ostal in kakor večni Čeh po svetu korakal: Rieger, ker je na križ pribijal slovanškega zveličarja: germanizacijo!

Slovenci in Čehi! taka kazen bi nas pričakovala, ako bi Avgust čudeže delati znal; Boga hvalimo, da jih ne zna.

Še en dogodek imam povedati, o katerem se je tu na Dunaju zlo govorilo, namreč da je Avgust zoper vso staro navado v soseskinem odboru „alokucio“ (= ogovor) deržal zoper Treuman-ovo gledališče (pervo za veselice in komedije), da se more v 3 letih podreti, ker se tam prenemoralne komedije igrajo in je tudi zmiraj nevarnost, ker je leseno, da bi se kadaj hipoma ne unelo. Dunajčani so si glave belili, kaj nek je pravi vzrok te Avgustove besnosti? Pa če človek globoko ne misli, tudi do globocega ne pride; samo jez, mislim, sem pravi vzrok sduhtal. Boji se namreč Avgust, da bi se enkrat kaka prav nemoralna komedija ne igrala in vso njegovo hirarhijo z obema njegovima tajnikoma vred, ki mu „Leitartikelne“ kujeta, preveč na se ne vlekla. Kaj bi bilo, če bi Avgustu vsa hirarhija pogorela?! Primoran bi bil Avgust, drugi dan po rusovski šegi (čisto černe pole) svojo „Presse“ lepo, belo, brez madeža na svitlo dati. V prejšnjih časih bi bil Avgust šaljivo pristavil: „Lejte ljubi moji, ki vas je 29.000, kako svobodoljuben sem jez! to mi je policija naredila!“ Al zdaj bi marsikakih 1000 od tistih 29.000 dvomiti začelo, ali je Avgust res tako bistroumen in izurjen, ali da je mra vsa pamet pošla, ker nič več ne vé?? Zatoraj si on misli: „Videat Avgustus, ne „Presse“ quid detrimenti capiat!“

Pa kam sem zabredil! saj pravim, Nace in pa Avgust me zmiraj iz konteksta spravita; bom pa drugo pot popoldne naših poslancev popisal.

V Zagrebu 4. julija. V/i † — Konec šolskega leta se približuje in radovedni pričakujemo šolskih letopisov, ki

nam bodo povedali, kako je napredovala mila naša slovenščina na gimnazijah. Nadjamo se, da saj nekoliko se je storilo, čeravno ne toliko, kolikor bi bili smeli po ukazu 20. oktobra l. l. pričakovati. Nemile „geheime Verordnungen“ še zmiraj ko temni oblaki branijo nam Slovencev svetle žarke souca enakopravnosti, ki bi oterpnjene nam ude predolgega hudega mraza sopet ogreli in novo narodno življenje pospešili. Al dokler se bodo zastopniki tako kakor gosp. Dežman za nas borili, ne bomo dosegli, kar je naše po božjih in človeških postavah. Kako je gosp. Dežman, kterege smo čislali za iskrenega domorodca, hipoma se sprevergel v tako unetega zagovornika nemile nam nemške kulture, pa da zraven more še terditi, da je dober Slovenec in da potrebe ter stanje Slovencev dobro pozná, to je nam zagonetka, ktero rešiti si glave zastonj belimo. Kdor le enmalo pozná stanje Slovencev, posebno goriških, mora popolnoma poterditi, kar je gospod Černe rekel. Al same jeremijade nič ne pomagajo; treba je dela se lotiti. Jaz mislim, da javno proglašene cesarske postave se morajo izpolnovati; njih se je tedaj deržati, dokler preklicane ne bodo. „Geheime Verordnungen“ v ustavni državi biti ne smejo; kdor je pošten, se bo le javnega zakona deržal; kdor pa po krivih in temnih potih lazi, uničila ga bo nepremagljiva velevlast: javno mnenje. Na noge toraj Slovenci, posebno ti, draga mladež! čversto poprimi se dela na polji slovstva našega, pa ne uplaši se vsakega vetrca. Oziraj se na svetlo „zvezdo jugoslavjansko“, pa sledi jo; dopeljala te bo skoz viharne valove v mirno pristanišče narodnega blagostanja. Posnemanja vreden izgled so dali goriški bogoslovci, ki so poslali velikemu našemu dobrotniku lepo sestavljeno zahvalnico, kar jim bo pri njihovih jugoslavjanskih bratih gotovo vspešne simpatije pribavilo, katerih je v sedanjih časih toliko potreba. Viribus unitis! naj nam bo geslo, ker le tako se bomo mogli ubraniti neprijetlom svojim, ki bi radi uničili in zaterli narod naš. Veselo je pa to tudi znamenje, da je duh narodnosti se tudi v Gorici ojačil, kjer ga je do sada morila od severja nemščina, od juga pa nemila furlanščina. Duhovstvo posebno more in mora pomagati zaterti narodnosti; hvala in čast tedaj vsem, ki že duhovno mladež podbujajo in podpirajo, da se more pripraviti na tako imenitno pa v sedanjih okoliščinah težko delo, da zedini zvestobo do vere, domovine in vladarja. Daleko od nje mora biti vsaka prenapetost; al ne sme pa posnemati zadarskih gospodov, ki hočejo, kakor se „Pozoru“ piše, tri bogoslovce odpustiti, ker so podpise za Štrossmajer-ovo zahvalnico nabirali! Javno mnenje bi za tak način gotovo nemilo sodbo izreklo. — Radi bi znali, kaj misli gosp. Zakrajšek v Gorici z „Vilami“, ki že lani so bile napovedane, pa še do sada ni glasa o njih? — in ali se bomo, kakor druge leta, dijaki tudi letos snidili o velikem Šmarnu v Bledu in doživeli spet nekoliko veselih ur v tem kraji, ki ga Prešern po pravici imenuje — podobo raja?

Iz Zagreba 14. julija. † Včerašnji dan je bil gotovo eden najimenitnejih letošnjega zbora, včerašnji dan je odsodil srečo ali nesrečo za prihodnost trojedne kraljevine. Zbor namreč je po dolgem pretresovanju in posvetovanju glasoval za predlog osrednjega odbora. Tako žive in strastne sednice do sedaj še ni bilo. Znano vam je, da ste v zbornici dve stranki, ena tako imenovana magjarska, druga narodna. Obé želite pridruženje k Ogerski, samo da bi prva stranka, zanašaje se na velikodušnost Magjarov na vrat na nos potegnula v magjarski tabor. Narodna in — hvala Bogu — večja stranka ni pozabila leta 1848, ko so magjarski zakoni nameravali samostalnost in narodnost vseh nemadjarskih narodov popolnoma razrušiti, da bi na teh razvalinah si Magjari zidali svoj veliki Magjarország. Tudi narodna stranka želi za uzderžanje in obrano svojega starodavnega ustava se pridružiti narodom pod ogersko krono; al to združenje ne sme ničesar

zahtevati, kar bi se s častjo in koristjo hervaškega naroda ne zlagalo. Osrednji odbor je toraj predložil, da, preden se Hervati z Magjari spuščajo v bližnje dogovore, da morajo Magjari pripoznati realni in virtualni teritorialni obseg trojedne kraljevine, da pripoznajo, da so se leta 1848 Hervati pravno odcepili od Ogerske ter da jim se zagotovi neodvisnost in narodna samostalnost. Ako to Magjari pripoznajo, potem še le bi se dalje razgovarjali. To je načelo osrednjega odbora in večina zbora ga je v včerajšni sednici poterdila. Al to ni bilo tako mirno, kot bi si kdo mislil. Ko je ban vprašal zbor: al poterdi načelo tega predloga, je ustal grof Janković, rekoč, da ne vé, kaj je načelo osrednjega odbora. (In vendar so on in njegovi priverženci govorili proti temu predlogu!) Na to ustane poslanec Vrbancić in zaverne z oestro besedo grofa Jankovića veleč, da hoče očitno pred celim zborom odkriti grofove spletke in mu krinko z obraza potegniti. Na to ustane strašna buka, da nihče samega sebe ni čul. Vrbancić je govoril, Janković in njegovi priverženci so kričali: „Uvreda, uvreda „(razžaljenje)! galerija je ploskala Vrbanciću in ban je zastonj zvonil. „Hajdmo van, van“ so kričali Magjaroni, ko so vidili, da so v manjini in 34 poslancev je zapustilo zbornico. „Izdajice, izdajice!“ je kričala za njimi galerija in še le, ko je zadnji zapustil dvorano, se je spet umirilo. Ko se je zdaj zbor prepričal, da ste dve tretjini in še več poslancev pričujočih, (od 170 jih je bilo 123, nekoliko jih je bilo na odpustu) so glasovali. Od 123 poslancev jih je 120 ustalo za predlog centralnega odbora. Ploskanja in živio-klicanja ni bilo konca ne kraja, ko je narodna stranka tako slavno zmagala. Bil pa je tudi Kvaternikov predlog enoglasno sprejet, da vsi današnji sklepi nimajo veljati, ako bi se primerilo, da bi bil deželni zbor popred odložen ali razpušen, preden bi vprašanje o ogerskem združenju ne bilo veljavno rešeno. — Potem je graničarski poslanec Brlić z lepim govorom položil pred bana prošnjo graničarov na Njih Veličanstvo in je zaprosil ga, da bi se on deputaciji, ki bo to pismo nesla cesarju, na čelo postavil. — Špecialna debata o predlogu osrednjega odbora se bo v ponedeljek začela. — Kar so tu Magjaroni, so pri vas na Slovenskem nemškutarji. Bog daj! da bi kadaj tudi pri Vas domača stranka (se vé da v družih zadevah) tako slavno zmagala kakor včerajšni dan tukajšna! Treba je le sloge in možatega obnašanja!

Iz Slovenskega Štajerja. V „Wochenblattu“ štajarske gospod. družbe, broji 18. iz Maribora 4. marca t. l. se bere sledeče: „Darauf theilte Herr Graf Wilh. Attems mit, es seien verschiedene Stimmen laut geworden, dass die landwirthschaftlichen Verhandlungen in Form eines belehrenden Büchleins zur besseren Verständigung des Volkes in slovenischer Sprache herausgegeben werden sollen. Die diessfälligen Kosten könnten vom hohen Centrale durch allfälliges Weglassen der Anschaffung landwirthschaftlicher Geräte versuchsweise übernommen werden. Da jedoch ein Gesellschafts-Mitglied und Gemeinde-Vorsteher jenseits der Drau die Bemerkung machte, dass dies dermalen noch nicht an der Zeit sei, da die Landleute, denen sehr häufig Verordnungen in windischer Sprache zugekommen, immer zu der Bitte bemüssiget gewesen seien, dass ihnen solche zur besseren Verständigung vorerst in deutscher Sprache mitgetheilt werden sollen, wurde die weitere Discussion über diesen Gegenstand abgebrochen.“ Hvala vam lepa, Gemeinde-Vorstand! Težko, da vi sami Verordnungen, bodi si deutsche ali windische, umete. Ako pa mislite, da ste med samimi terdimi Nemci Gemeinde-Verstand, bi vam svetovali, da bi saj enkrat šli med svoje srenjčane in bi poslušali, kako ljudstvo govori okoli vas. Prepričan pa sem, da vaši srenjčani bolj umejo „windisch“ kot pa „deutsch“, in se gotovo ne sramujejo svoje mile matere slovenske, katerim vi, kakor

je iz tega viditi, vsako čerko slovensko branite kot strup. Gospod! ne šivajte vprihodnje le po svojem kopitu za vse svoje srenjčane čevlje, drugač Vas bomo šteli k unemu uradniku, ki je rekel: „Da bi mi mogoče bilo, bi jez vsem panslavistom glave porezal!“ Po njegovem bi bilo bolje, da bi vès narod poginil, kakor da bi se on, kteremu lutomersko vino in lutomerski kruh sladko tekne, slovnice slovenske poprijel.

Kuhar.

Iz Ptuja 4. mal. serpana. — Čuje se, da namerjajo štirski Slovenci poslancom na državnem zboru za štirsko-slovenski kraj nezadovoljnico poslati, ako nam skoro jaderniki ali železnica boljših glasov o njih ne neznanj. Deželni zbor nam je po prikrojenem volitvenem redu tri poslance na deželni zbor zvolil, dva za vesničke občine, enega za mesta. Dr. Mörtl nam je že v Gradcu na vès glas povedal, da, ako bi tudi Slovenci berzopisni zapis zbornih obravnav terjali, bi se on z vso močjo v zboru temu protivil; na državnem zboru, kolikor nam javni listi glasijo, šče ni zinil ne za nas in ne za naše pravice, in z usredniki (centralisti), to je, z Nemci glasuje. Poslanec Lohninger je izvoljen v državni zbor res rekel, da hoče enakopravno gibanje vseh narodov in narodnosti braniti in zastopati (sam sem to čul); vsaj skoro smo se derznili izza zagraje njegovim besedam pleskati, pa sedaj žalibog! vidimo, kako se imajo one besede tolmačiti, da ne opomnim nam nasprotno prosbe, čije pokrovitelj je pre on, kakor razne novine pišejo. Kako nas tudi more terdi Nemeč zastopati? Tudi sovražnike smo dolžni po nauku sv. vere ljubiti; al desetnjak na den jim plačevati, da nas po skromnih potih podkapajo, je vendar preveč. Dr. Waser, uren govornik, al kaj, da nam ničesar ne pomaga, on je sicer našo prosbo pred volitvo podpisal; kamo pa sedaj meri, nam je njegov govor (jako proti Toman-ovemu namenjen) o Mühlfeldovih nasvetih natanko razložil; ni zastonj bila velika bojzljivost njegovih volivcov zato, ker je visok urednik; vleče z nemškimi usredniki. Odtod se že dá jasno razviditi, kako ti gospodje od nas drago plačani o naši prihodnji sreči, o pravi omiki našega naroda mislijo. To so zastopniki 423.000 štirskih Slovincov in njihovih zadev na državnem zboru. Kranjci, Primorci! vi konči imate po enega branivca, mi pa ne enega! Osoda, kda in kde smo tako strašno grešili, da ne prenehaš nam biti tako neusmiljena?

Iz Gorice 4. julija. A. Ž. — Sinoči so kupoma priferleli poslovenjeni „Sejni zapisniki perve dôbe deželnega zbora pokneženih grofij goriške in gradiške“ v naše semenišče. Tako nježni so bili, kakor da bi se bili še le predvčerajnim izvalili. Tužni revčki! V tem, ko so laški „zapisniki“ že zdavno svitlobo belega dneva uživali, so bili oni v temnici zaperti. Pa kako more to tudi drugače biti? V laških „izvirnikih“ stoji zapisano, da se ima sejni protokol italijansko pisati, in še le pri izdavanju posloveniti, in sicer zato, ker „se samo po sebi razume, da je pravilni zborov jezik italijanski!“ — Strašna ravnopravnost! Mnogo bi imeli pisati in lahko nam je dokazati, da slovenskemu jeziku gré po veliki večini slovenskega naroda v goriškem okrožji pravica pervenstva; al vemo, da bi le bob v steno metali, dokler bo slovenski narod le poklican, pa ne izvoljen kakor sta hervaški in italijanski v našem cesarstvu!

Iz Gorice 10. julija. Poslali smo te dni našemu poslancu in iskrenemu zagovorniku naših pravic na Dunaji, blagorodnemu gosp. A. Černe-tu zahvalnico, podpisano začasno od slov. domoljubov v našem mestu. Prišli bodo pa še v kratkem drugi podpisi, ki se ravno po deželi nabirajo. Zahvalnica se glasí tako-le:

„Blagorodni gospod! Ko se je pred štirimi mesci volitno gibanje pričelo, se je bilo goriškim domoljubem bati, da bi zvijača prekanjenih sebičnikov, polastivši se politiške okornosti našega poštenega ljudstva, njegove zdrave pameti ne omamila. Med upom in strahom določivnega izida volitev

pričakovaje, smo vsi, katerim ni le ruda in telesno dobro, edino merilo človeške vrednosti, vsi, katerim tudi duh in dušno blago še kaj velja: le tega hrepeneče želeli, da bi mila sreča Slovincem slovenske namestovavce naklonila.

Prišel je šesti dan aprila.

S trepečim sercom smo poslušali obravnave in sklepe domačega zbora, občutivši, da nam segajo do živega, do kosti in do duše. Narodska zadeva se sproži in — hvala žlahnemu domoljubu naših in pravičnosti sosednih laških zbornikov — plodoviti princip je bil ustanovljen, duša, jedro naše narodnosti je bilo — kakor upamo, za vselej — rešeno in ohranjeno. In takrat je bilo, častiti gospod svetovavec, ko ste si prvi biser vpleli v venec svojih zaslug za domovino. Da imamo namreč slovenske zapisnike, to dragoceno pervino slovenskega vredovanja, gré čast in posebna hvala Vam!

Priznavši Vašo poštenost in skušenost ste Vas obé narodni stranki deželnega zbora s svojim zaupanjem po vrednosti počastile, in odkar svojo častno nalogo v državni zbornici spolnujete, so bile in so oči zahodnjih Slovincov na Vas obrnjene.

Ko se je naša slavnoznana peticija državnemu ministru slovesno izročevala, ste bili dr. Toman-u najzvestejši tovarš in po svoji uradni lastnosti veljavna priča, da potrebe Slovincov so žive in resnične in zahtevanja najljubljajših avstrijskih državljanov ravno tako pravične kakor pohlevne in zmerne.

In une dni, ko je šlo za imenitne glavne postavne, je bila spet Vaša modra previdnost, ki je jedro in sežaj dotičnih predlogov z bistrim očesom zapazivši, razmerje med njimi in našimi okoliščinami in potrebami in moč, ki jo utegnejo imeti na narodske, sosebno slovenske razmere, pre-dobro spoznala.

Vaš preimenitni govor od 27. junija t. l. je prešinil serca domoljubnih Slovincov ne le od Kerna do Krasa, temuč od jadranskih bregov do Drave dereče, in zaupanje, ki ste ga že davno v naših persih zbudili, je po njem toliko močnejše korenine pognalo, kolikor važniši je bila zadeva, o kateri ste spregovorili, kolikor bolj resnične, odkri-toserčne in — lojalne so bile Vaše krepke besede. Čast in slava Vam!

Ljubezen do národa in domovine, do Avstrije in Cesarja in — pravičnost — ta žlahni cvet slovenskega čutja — bodi Vam tudi za naprej nepremakljivo vodilo v razsodnem boru za blagor in slavo edine, pa ne drugač kakor na podlagi djatske enakopravnosti vseh narodov, resnično mogočne in srečne Avstrije. Kdor nam drugače zida, podira, in naj družega nikar ne pričakuje, zvun puhle slave, da na podobi ravnopravne prihodnje Slovenije senčne čerte izrazuje.

Tacih misel smo in ostanemo z vsemi domorodnimi brati vred, mi podpisani goriški Slovinci. Zatoraj smo spoznali za svojo domoljubno dolžnost Vam, blagorodni gospod, v znamenje zahvale in v izkaz zaupanja in spoštovanja te verste ponižno pokloniti.

V Gorici mesca julija 1861.

Iz Goriškega 14. julija. X — Odbor deželnega zbora v Gorici je z razpisom 28. dan p. m. pod št. 66 vse župane povabil, odgovor dati na več vprašanj zastran vkvartiranja vojakov, ker ima namen, premembo dotične postavne prihodnjemu deželnemu zboru nasvetovati. Ta dopis na župane je bil samo v laškem pisan. Naši verli župani v Tomaji, Dutovljah, na Skopem itd. so ta laški dopis odboru naravnost nazaj poslali in rekli, da bodo samo na slovenske dopise odgovorili. In tako je prav. Ako nočejo našemu jeziku pravice skazati, jim moramo mi to brez ovinkov povedati in v djanji svojo resnično voljo pokazati, da hočemo ravnopravnost. Naj bi bilo domoljubno pa postavno obnašanje omenjenih verlih županov vsem županom na Isterskem, Krajskem, Koroškem in Šta-

jarskem lep izgled! — V gori omenjenem razpisu odbor goriški rabi pečat, na katerem je gèrb Gorice in Gradiške z opisom „Dieta provinciale di Gorizia e Gradisca“ viditi in namesto krone pokneženega grofa je zvezda s žarki nad gerbom napravljena. Čudno se nam zdí, odkod taka prememba? Krone nad gerbom so značaj časti in postavnega naslova; gerbi brez takega pridavka so, kolikor nam je znano, le v republikanskih deželah navadne, v monarhijskih so pa proti tistim postavam, ktere zaukazujejo, da se ima vsaki osebi žlahnega stanú čast in naslov dati; tedaj gré tudi našemu presv. cesarju kot vladarju Gorice in Gradiške na gerbu krona pokneženega grofa. — Našemu verlemu gosp. Černe-tu smo serčno zahvalnico poslali za njegovo domoljubno obnašanje na državnem zboru, in radostni spoznamo, da Kraševcom gré čast in hvala, da so izbrali moža, kateri se poganja za pravice našega zartertega naroda, kteremu, kakor začetek mojega dopisa kaže, še zdaj ne privošijo njegovih pravic. Čuli smo tudi, da je bil gosp. Černe te dni domá in da je nabral celo butaro dogodb in dokazov, kako se nam godí, in da bode to ministrom na znanje dal.

V Terstu 11. julija. — C. — Davno je že vse tiho o naši čitavnici. Naj tedaj nekoliko besed o njej spregovorim. Zavolj poletne vročine so odložile se „besede“ do jeseni; ali tadaj se začnejo zopet in prinesó nam marsikteri veseli večer. Priskerbeli smo najbolje slovanske pesmi, in pevci se marljivo urijo. Posebno vnet je za to stvar g. Lego; on je največ pripomegel, da ima petje tako dober vspeh. Ravno ta gospod uči vsak teden dve uri česki jezik, gosp. Levstik pa tri ure slovenščino. Oba imata obilo marljivih učencov. Lepo je viditi, kako sedé med nežnimi nadepolnimi mladenči že priletni možje raznega stanu in poklica s česko ali slovensko slovnicó pred sabo. — Te dni nam je prišla v roke knjiga: „Cvetje slovenske poezije“, ktero je v Celovcu izdal marljivi gospod Janežič. Do zdaj še nismo imeli nauka o naši poezii. S to knjigo se mu je pot odperla. Izdatelj je lepo razverstil pesništvo; pridal je vsacemu oddelku kratko razlago, ter vzel najlepše pesniške izdelke v knjigo, pa skerbel je tudi, da je od vsacega pesnika vsaj eno pesem vverstil, kar je na vse strani prav. To delo priporočamo posebno učiteljem slovenskega jezika in slovstva na gimnazijah. Tako imamo zopet eno knjigo za šole več. Naj se vpelje slovenščina, kakor ji gre, v šole, pa že poskerbimo, da bomo imeli čez leto in dan vse potrebne knjige. Ne bo treba dolgo učiti se iz „škript“, kakor smo se morali nekđaj mi Slovinci „nemške“ filozofije, matematike itd.; al takrat ni bilo zavolj tega nič hrupa, nič zaničevanja, nobene zapreke, nobene zausnice — nemški kulturi! S slovenščino se vé da, je vsa druga, ker ni privilegirana; pa privilegija tudi njej ne iščemo, iščemo samo pravice.

Iz Št. Jernejske okolice na Dol. 12. julija. Tc. — Naj Vam tudi jez pišem par verstic. Želeli smo ne samo umnega podkovstva temuč tudi živinozdravilstva izučenega človeka v naš kraj dobiti. Nagovarjal sem zato pridnega in brihtnega Janeza Barboriča, naj se gré v Ljubljano podkovstva in tudi živinozdravilstva učiti. Storil je to, in glejte! oskerbuištvo zastran zdravja živine, ki mu je sedaj od mnogoterih grajšin in farovžov izročeno, mu vsakoletni gotov dohodk doprinaša, in ker se verlo in možko obnaša, ga tudi povsod prav radi imamo. Naj bode to izgled več drugim za uk pripravnim mladenčem, — ljubljanski kmetijski, kovaški in živinozdravniški šoli pa v hvalo! — Ker je o naši letini več drugih pisavcov govorilo, bi jez vposled rad še nekaj vprašal. Zakaj nek, kakor je prejšne leta nevada bila, Gorenci v naše kraje več čbel ne vozijo na pašo? Pretečeno leto, akoravno ajda ni jako zernata bila, so vendar čbelice menda dobro debele bile, in kakor letošnja letina obeča, ker dostojni dež in gorko solnce ajdo danes vsejano pojutrajšnim izhajati vabi, bi gotovo poleg naših dolenskih, tudi mnogo tisuč gorenskih

čbelic lahko se napaslo. Gorenskim čbelarjem ponudim v današnjem „Oglasniku“ vabilo, kako bi dopeljavši čbel in odpeljavši verlega vina (maruna) sebi in Dolencem veliko dobička naključili.

Iz Ljubljane. Da bo pohvalno pismo, ki se je unidano poslalo deržavnemu poslancu gosp. dr. Toman-u na Dunaj, seršene zdrazilo v vseh tistih časnikih, v ktere dr. Issleib-Heiman-ova kompanija *) dopisuje, je bilo gotovo. Da bo pa že mala množica veljavnih imen, ki jih obsega omenjeno pismo, tisto bratovščino, ki se zvera pod imenom „der liberalen Partei im ganzen Lande“, ki pa jo dežela le kot „zatiravce narodnih pravic“ naše dežele dobro pozná, tako strašno poterla, kakor kaže „der Schmerzensschrei und das Wuthschnauben“ v „Preši“ in njenih pajdašicah, tega bi ne bili mislili nikdar. Kaj ko bi bili ti „liberalni“ zatiravci naših pravic in našega naroda še le brali veliko veliko število tistih mož, ki so podpisali našo peticijo, to vemo, da bi bili samega žolca konec vzeli. Kaj ste bili res tako abotni (mi smo mislili, da ste se le nalašč delali tako neumne), da imenik tistih podpisov v peticii šteje le kopico slovenskih „exaltadasov“, vsi drugi pa so bili le smeti ali po Vaše „obscure Individuen“? Oj, kako bi bili mertuda obležali, ko bi Vam bili že takrat povedali imena slavnih mož žlahnega rodú, duhovnov vseh verst, viših uradnikov in školnikov (med kterimi se tudi podpis gospodov šolskih svetovavcov dr. Jarca, dr. Močnikov itd. ne pogreša), županov, dohtarjev, kupcov, posestnikov itd., ki so podpisali peticijo, ker so Vas imena 40 mož že tako strašno potlačile! In kakor ste takrat se zverali zastran peticije, tako se zverate zdaj zastran zahvalnice. Vprašamo Vas le: Quosque tandem? Kdaj bojo naši domači ljudje mir imeli pred Vami, ki naše dežele in potreb našega ljudstva celó ne poznate, ki z našimi ljudmi še govoriti ne morete, ki še tega, kar mi pišemo, brez najemnikov sami brati ne znate! Kdaj bote jenjali dražiti mirno slovensko ljudstvo, ki nič družega ne zahteva (naša peticija s svojimi 4 točkami je naš program) kakor pravice, ki so jih cesar vsem narodom zagotovili, pa nikjer izgovorili, da so Vas izvolili, da nam Vi po svoji glavi odmerjate te pravice! Ravnopravnost je tista veličastvena beseda, ktera tudi nam veljá, za ktere nam je sveta dolžnost se zdaj oglasiti. Če so Vam taki ljudje pri sercu, kteri „drugim prosó branijo, svoje pa vrabcom pušajo“, Vam ne branimo tega Vašega priserčnega nagnenja, ker „de gustibus non est disputandum“; al to terjamo, da naše domoljubne ljudi pustite pri miru, kteri ne hodijo in ne bojo nikdar nikoli hodili Vaše poti! To terjamo od Vas, ki ste prišli v našo deželo, kjer smo Vas gostoljubno sprejeli, da ne dražite nas in ne žalite naših pravic! To terjamo od Vas, da mož, ki jih sami čeravno ne brez hudobne pritikline „achtbare Bürger“ imenujete, ne napadate nesramno? To terjamo od Vas, ki ste s svojo pametjo že zdavno krido naredili, da se ne priderzujete misliti, da bojo naši umni rojaki Vas hodili za svét prašat, kaj imajo misliti, kaj storiti! Pri nas ni nobenega „Parteigetriebe“; mi hočemo živati, kar nam je cesar dal, nič manj, nič več, pa tudi nič družega; mi nočemo nobenih privilegij, mi hočemo le pravico, in od te ne bomo opustili, če se Vi tudi na glavo postavite in po glavi hodite v kazino in iz kazine domú. Ako so morda Vam taki ljudje pri sercu, ki so v Frankobrodu 1848 germeli: „und sollten auch alle Diademe erbleichen und alle Throne zusammenstürzen“, Vam to povemo, da naše geslo je bilo in je ravno unemu nasproti: „Hrast se omaja in hrib — zvestoba Slovencu ne gane“. Vaš „Parteigetriebe“ je, da bi slovenski narod ne postal deležen pravic, ki so zagotovljene vsem narodom. Vsi slovenski časniki Vam kažejo od nekđaj in peticija

naša Vam poterjuje, da noben slovenski domoljub ni nikdar mislil, nemščine celó odpraviti; to-le terdite Vi, ki dvakrat zinete, pa trikrat lažete! Mi spoštujemo in ljubimo poštenega nemca, al Vi ste nam gnjusoba; Vi tudi niste nemci, Vi ste le gerdi nemškutarji! Kar v „Preši“ še posebno blodite o dr. Toman-u in županu Ambrožu, Vam ta dva gotovo ne bota za zlo vzela, ker vesta, da že zdavnej stojite v tisti versti ljudi, ktere postava stavlja med „unzurechnungsfähig“. Kaj morebiti res mislite, da s svojim lajanjem bote oplasili lojalno domoljubje Tomanovo, ki je čisto kot zlato? Kaj morebiti res mislite, da gosp. Ambroža, ki z veliko pohvalo županuje v vsem kakor moder župan, ki zapopada potrebe časa, bote zbegali s svojimi hudobnimi psokami? Saj vender dobro veste, da družega nič niste še opravili s svojim rogoviljenjem kakor to, da Vas narod pozna, kaj ste. Zato hočemo mir imeti pred Vami.

Iz Ljubljane. Vselej nam neko posebno veselje prizadene, ako vidimo, da se kak naših domačih ljudi s prebrisano glavo in s pridnimi rokami loti novih početij in mu dobro izidejo. Gospod Jože Zalar, posestnik dobro znane gostivnice „pri slonu“ ali „pri mokrju“, kakor so nekđanji gostivnici rekli, je eden tistih naših rojakov, kteremu oče ni zapustil polnih žakljev dnarja, pa Bog mu je dal res neki poseben dar, ki si veliko upa, veliko vago, pa srečno doverši. Od nove velike gostivnice ne govorimo, ki jo je sozidal in jo bode prihodnje leto se povešal; tudi od lepe kavarnice ne, ki jo je po mnogoletnem terpljenji še le napraviti smel; tudi od prijetnih kopelj vsake sorte toplih in merzlih ne, ker so edine, ki jih imamo v Ljubljani po terjatvah sedanjega časa in so po celi deželi dobro znane; omenimo le, kar je v teh kopljah čisto novega iz Prašnikarjevega cementnega apna napravil, namreč veliki vodnják in veliko kopališče, oboje lično zidano iz te zmesi, ki, ko komaj zidar žlico iz rok položi, je že terdna kot kamen. S tem je gosp. Zalar pokazal, da ni treba v shrambah lesenih, cinkastih ali družih kadi in posod za vodo, olje ali druge tekočine; vse veliko bolje se dá napraviti iz tega moltra.

Iz Ljubljane. 12. dan t. m. je komisija pod vodstvom ljubljanskega župana gosp. Ambroža po ogledu na močirji sklenila, da se naredi pot po suhem od Podpeč pri Margatu do podpečanskega močirja pod žalostno goro, kjer do zdaj posestniki niso drugač mogli do svojih zemljiš priti kakor po Ljubljani. Gnoj na svoje grunte in vse pridelke z njih so mogli po vodi voziti, kar jim je veliko veliko težav delalo posebno dandanašnji, ker lesa zmanjkuje, da bi si čolne delali. — To se pravi skerbeti za ubozega kmeta, da se to stori, kar mu delo polajša.

Iz Ljubljane. Pretekli sejm sv. Petra in Pavla se je dosti dobro obnesel; bolje kakor smo mislili. Omeniti moramo, da na živinskem sejmu je naš gosp. župan Ambrož prav pametno ograjo dal napraviti za razpostavljeno živino, da se brez gnječe in nevarnosti lahko ogleduje; le to je še treba, da se za prepeljevanje konj, ki je pri kupovanji neobhodno potrebno, odloči dostojen prostor, ker med ograjami prepeljevanje ni mogoče.

— Ker ravno o našem magistratu govorimo, naj še to povemo, da zadostuje terjatvam sedanjega časa in kdor ji v domačem jeziku kako vlogo piše, mu tudi vselej po domače odgovori; tako smo te dni sami vidili nek magistratni odpis na dopis našega za pravično obveljavo že zdavno oklicanih postav unetega gosp. notarja dr. Orla v slovenskem jeziku. Gosp. župan Ambrož ni tedaj le praznih obljub delal, ko je v nastopnem ogovoru o pravicah „domačega sinčeka“ govoril. In to je tudi prava pot, da praktično obveljá, kar je res treba, kar ravnopravnost terja in vleva cesarska postava, že leta 1850 v deržavnem zakoniku oklicana, pa čeravno nikdar preklicana, vender nikdar izpeljana ni bila! To je ravno žalostno pri nas do-

*) „Kompanija“ imenuje pisatelj zato, ker so vsi korespondenti te firme, ptuji in domači, Ljubljančanom dobro znani.

sihmal bilo, da smo dobili dosti očitno oklicanih lepih postav, pa so — bodi Bogu milo! le na — papirji ostale. Slavne sodnije, ki Vam je izročeno o pravici soditi, sodite same o tem!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Presvitli cesar so 8. dan t. m. v slovesni audiencii sprejeli oba predsednika ogerskega deželnega zbora; na ogovor, s katerim sta jim podala prenarjeno adreso (pismo), so odgovorili tudi cesar v ogerskem jeziku in jima obljubili, da bo deželni zbor na to pismo kmali odgovor dobil. Še se nič ne ve, kakošen bo odgovor; to pa je gotovo, da načert odgovora je ogerska dvorna kancelija že izdelala, ki ga sedaj neogersko ministerstvo prevdarja; nazadnje pride v posvet vsega ministerstva pod predsedništvom cesarjevim, in tu bo sklenjeno, kar se bo Ogrom odgovorilo. To bo silno važna novica.

— V tem, ko zgornja zbornica državnega zbora še zmiraj praznuje, je spodnja zbornica marsiktero živahno sejo imela zlasti o tem, ko so česki poslanci ministerstvu odkritoserčno razodevali, da je v njih pisarnicah mnogo takih uradnikov, ki ne umejo českega jezika. — V opravljenem redu, o katerem zahteva gornja zbornica nekake premembe, je bil odborov predlog z večino glasov sprejet, po katerem se je zbor udal trem točkam gornje zbornice, eni pa ne. Zdaj bo šla ta reč vnovič v gornjo zbornico. — Minister grof Wickenburg je odgovoril na neko vprašanje, da koroška železnica iz Marburga do Celovca se bo gotovo v letu 1863 odperla; kako pa bo s celovško-beljaško, ne more nič gotovega povedati; berž ko ne se bo zakasnila. — Med mnogimi vprašanji, ki so se pretekli teden ministerstvu zastavile, so bile važniše sledeče. Česki poslanec Čupr je vprašal: Ali ministerstvo tudi vprihodnje misli za vojaško monturo namesto platna pavolnato robo jemati, ktera ne terpi dolgo in jemlje zaslužek domačim ljudem, ki platno tkajo? — Marski poslanec Pražak je prašal: Ali ne misli ministerstvo vseh ces. postav v vseh jezikih razglaševati kakor patent od leta 1848 veleva? — Poslanec teržaški Porenta je vprašal: Ker se novo šolsko leto bliža, ali ne bo ministerstvo poterdilo predloga deželnega zbora, ki je sklenil, da naj laški jezik bode v šolah teržaških učni jezik? — Poslanec Wintersteiner hoče vediti: Ali bo leta 1864 velika obertnijska razstava na Dunaji, ki je bila že leta 1859 obljubljena? Na vse te vprašanja so obljubili ministri odgovor dati. — Polanec Čupr je zbornici predložil nasvêt, da naj sklene, da vsaka žela sama nemudoma v pretres vzame šolsko osnovo za gimnazije in realke. Predlog ta je bil podpiran; tedaj pride v zboru v posvetovanje. — Sedaj pa se pretresa ministerski predlog o odpravi fevdne zaveze, ki je bil poprej v posebnem odboru v posvet vzet; v tem odboru je 7 poslancov glasovalo za to, da mere državni (ožji) zbor to reč skleniti, kar je tudi g. minister Lasser na vso moč zagovarjal; 2 poslanca pa sta bila zoper to, rekši, da ta stvar spada v oblast deželnih zborov. Izid konečnega glasovanja se že lahko naprej vé.

— Važna novica je, da se je gospod nadvojvoda Karl Ludevik (brat cesarjev) odpovedal deželnemu poglavarstvu v Tirolih; na njegovo mesto pride knez Lobkovic, ki je bil nekdanj deželni poglavar na Dunaji, za podpredsednika pa gosp. grof Coronini iz Tersta.

— „Wien. Zeit.“ razglša na drobno račun državnih dohodkov in stroškov našega cesarstva v preteklem letu, iz kterega se vidi, da so dohodki davkov in družih prejemsin znesli 301 milijon 580,455 gold. stroški pa 366 milijonov in 652.265 gold., tedaj je zmanjkalo konec leta 65 milijonov in 62810 gold.

— Po novicah iz Karfa se zdravje presvitile cesarice boljša.

— „Ost u. West“ je „Preši“, ki v slovanski zgodovini in v slovanskem zemljopisu celó nobene vednosti nima, dobre levite bral, ko se je spakovala nad imenom „rudeče Rusije“. Pa kako če „Preša“ to vediti, ker je pred 2 letoma še Ljubljano stavila na Koroško!! In tak list hoče govoriti o narodih avstrijskih?

Iz Tirolov. Iz Borna 5. julija. Danes dopoldne je mestni župan po tukajšnega prošta policaje poslal, da so ga tirali na magistrat, ker ni ubogal kar mu je veleval, da naj zatara agitacije zoper protestante. Tako piše „Vaterland.“

Česko. Občina Podol i Dvorec je gosp. dr. Tomana u podelila pismo častnega srenjčana.

Laško. Kralj Viktor Emanuel se pripravlja na pot v Neapolitansko, kjer še zmiraj ni pravega miru. Naslednik Cavourjev minister Riccasoli je bil v francozkih vladnih časnikih okregan, da je v državnem zboru prevroče razodel poželjenje italijanske vlade po Rimu in Benetkah.

Nemčija. Iz Baden-Badena 14. julija. Ko se je v tukajšnih toplicah danes zjutraj kralj pruski (prajzovski) sprehajal, je vstrelil 21 let stari učenec Becker iz Lipskega va-nj, pa k sreči ga je krogla na vratu le plaznila; napadnika so berž zgrabili.

Francozko. Cesar Napoleon se je 4. dan t. m. podal v toplice Višiske. V tem, ko nekteri časniki pravijo, da je zlo bolan, pravijo drugi, da to ne more biti, ker je toliko diplomatov slož njim, s kterimi se bo berž ko ne v samoti posvetoval o mnogih političnih zadevah, ki so le na kljuko obešene, pa ne še resene.

Turško. Od novega turškega sultana se pripovedujejo nenavadne novice; pravijo, da hoče celi serajl (babnjak) razpustiti in le eno ženo imeti; vse dragotine in pohištvo serajla hoče prodati in s tem dolgove svoje hiše poplačati.

Listnica vredništva. Gosp. Valt. Z. na D: Obljubljenega do danes nismo prejeli. Prosimo Vas, da nam gotovo naznanite stanovanje svoje. — Gosp. dopisnikom, ki so nam dopise zoper gosp. Dežman-ovo obnašanje poslali v prozi in pesmah: Ker celih „Novic“ z obilnimi spisi, ki smo jih prejeli od mnogih slov. krajev, ne moremo popisati, nam ne bote zamerili, ako jih denemo ad acta. Da pa pravice ne žalimo, moramo povedati, da nam je tudi nekdo pod imenom „odsluženega vojaka“ zahvalnico na gospod Dežman-a poslal, ki se véde, kakor da bi bila res tako menjena, pa obsega od konca do kraja toliko smešnic, da ne vemo, pri čem da smo. V izgled damo iz pisma le eno uganjko: „Zakaj se krajski fantje s tako žalostjo od svojih mater in svojih ljubic ločijo, kadar imajo k soldatom iti?“ — „Večidel samo zato, ker — nemškega jezika ne zastopijo.“ To je prvo kar slišimo. Fantje: Kaj je res taka? — Jož. Abr. v Koblo na Gor: Vaš dopis od 11. aprila zastran spašnikov smo še le danes našli; pišite nam: ali se je že kaj storilo? — Gosp. J. Gerš. v Heb: Bomo oznanili, pa dozdej še nismo mogli. — Gosp. S. Jen. na D: Kako, da se Vaše pesmi ne morejo dobiti v tukajšnih knjižnicah? 10 iztisov je naročil pri uas gosp. A. C. v K. — Gosp. A. Š. v St. Dan., gosp. L. v Terstu, gosp. A. B. v Gor: „Novice“ so bile odtod poslane. — Gosp. Jak. B. v G: Ali ste prejeli v drugič Vam poslano občno povestnico? — Gosp. duh. Ljublj: prejeli 4 gold., gosp. A. S: prejeli 1 gold. za otročnico in poslali gosp. faj. viš. — Gosp. P. na R: Vprašanja, o kterih želite odgovora, so tako obširne, da se ne dajo ne s pismom, ne po Novicah oznaniti. Valvazorja, Linharta, Vodnika itd. je treba v roke vzeti. Oni sostavek v „Nov.“ ni v celó nobeni dotiki bil z Vašim. Vaša marljivost na narod. polji je velike hvale vredna; al v važnih delih je večkratnega premisljka treba. — Gosp. A. Š. v R: Poslanih 18 kokonov smo prejeli; al žalibog! da le polovica je zdrava in dobra; v nekterih so bili še červeci, ne že pruže; kar je mehko, je slabo blago, če tudi je veliko; berite današnji prvi stavek v „Nov.“ Sicer pa je Vaše prizadevanje za povzdigo sviloreje očitne hvale vredno. Le tako naprej! — Gosp. V/i v Z: Po gosp. J. Navratilu, uradniku pri c. k. nadsodni na Dunaji, ki uam je nekdanj za „Koled.“ tudi življenjepis podal.